

เทศน์เช้า วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ สัจธรรมๆ ทุกสิ่งมีชีวิตแสวงหา อยากมีอิสรภาพ อยากมีภราดรภาพ
อยากมีความเสมอภาค ความเสมอภาค ยังเสมอเขา ยังอยู่กับเขานะ แต่ถ้าเป็นอิสระละ ถ้าเป็น
อิสระ ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด

เวลาเราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนให้ทำคุณงาม
ความดีๆ แล้วเราก็ไม่เข้าใจว่าคุณงามความดีอย่างไร มันต้องเอาโลกเข้ามาเปรียบเทียบไง เวลา
หลงตาท่านสอนนะ ท่านบอกอย่าพูดเรื่องโลกๆ ให้พูดเรื่องธรรมะ อย่าพูดเรื่องโลก

ไอ้เราก็ห้ามพูดเรื่องโลก แล้วไม่พูดเรื่องโลก มันจะพูดเรื่องสิ่งใด โลกกับธรรม โลกกับ
ธรรมมันอยู่อันเดียวกัน แต่ใครมองเป็นโลกและมองเป็นธรรม

เวลาเราเกิดมาเจ็บไข้ได้ป่วย เราต้องไปโรงพยาบาลไปหาหมออะ หมอรักษาโรครักษาไข้
เจ็บให้เราหาย ถ้ารักษาไม่หาย เขาก็รักษาตามอาการ เวลารักษาไม่หาย เห็นไหม หัวใจวาย
เฉียบพลัน ตายฟรี ตายหมด เวลาเขารักษาไม่ได้ เขาก็ลงเลย บั้นทีกเลย หัวใจวายเฉียบพลัน ไม่
รับผิดชอบอะไรเลย

แต่ถ้ามันเป็นความจริงๆ เวลาขาดตกบกพร่องขึ้นมา ฟ้องศาลได้นะ ความขาดตก
บกพร่องของเขา เราเรียกค่าเสียหายได้ แต่ถ้าหัวใจวายเฉียบพลัน นี่ไง เวลาไปโรงพยาบาลก็ยังไม่
ต้องให้โรคเราหายๆ ไปหาหมอ ต้องการให้รักษาให้หาย นั่นสุขภาพกาย

สุขภาพจิต เวลาเราเกิดมาตั้งแต่เป็นเด็กน้อย เป็นเด็กน้อยมันก็เป็นความไร้เดียงสา วุฒิ
ภาวะของเขา พ่อแม่ก็เลี้ยงดูอุ้มชูกันมา อุ้มชูกันมา เวลาโตขึ้นมา คนเราเกิดมาต้องมีหน้าที่การ
งาน ไม่มีหน้าที่การงานจะเอาอะไรเลี้ยงชีพ ความเลี้ยงชีพๆ ขึ้นมา สิ่งที่ว่าเลี้ยงดูมาตั้งแต่อ่อนแต่
ออก พอโตขึ้นมามีความขัดแย้ง มีการส่งเสริม มีการดูแลกันมาตลอดเวลา เวลาที่มีความฟุ้งซ่าน มี
ความเครียดในหัวใจ สิ่งนี้จะไปรักษากันที่ไหน

เวลาพ่อแม่ พ่อแม่ก็ฟูมฟักๆ รักด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ รักของพ่อของแม่ พ่อแม่รักลูก ด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ รักลูกด้วยเจตนาที่ดี นี่ความรักของโลก ความรักของโลกมันรักดวงใจ มันมีเล่ห์มีกล มีแฉ่มีงอนของมัน นี่เรื่องของโลกๆ ใจ

แต่ถ้าเรื่องของสังฆกรรมละ เราไปวัดไปวา กัน ไปวัดไปวาเพื่อเหตุนี้ ไปวัดไปวา ธรรม โอสถๆ ใจ รักษาหัวใจของเราให้หาย รักษาหัวใจให้เราดีขึ้น ถ้าคนที่รักษาหัวใจหายเด็ดขาด พระอรหันต์ เวลาพระอรหันต์แล้วจบสิ้นกระบวนการนะ รู้เท่าทันมันหมดเลย กิเลสตัดหาความ ทะยานอยากในใจของสัตว์โลก

แต่เวลาเราประพฤติปฏิบัติอยู่ ไปวัดไปวาให้กิเลสมันเหยียบย่ำ ให้กิเลสมันหลอก เพราะ กิเลสมันหลอกเราใจ นุ่นก็ดี นี่ก็ดี นั่นก็สุดยอดใจ เพราะกิเลสมันหลอกเรา เพราะเราไม่รู้เท่าทัน กิเลสในใจของเราใจ เราก็มองข้างนอกไม่ออกใจ ไอ้กิเลสมันก็หลอกเราขึ้นหนึ่งแล้วใช้ใหม่ ไป หาครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์ก็มาหลอกเราอีกขึ้นหนึ่ง เห็นไหม

มันมีวัดหลายวัดเมื่อก่อน ลูกศิษย์เขาไปกันมา เขามาเล่าให้ฟัง อยากเป็นพระโสดาบัน เอ็งมีสมบัติมากน้อยแค่ไหน โอนมาเข้าเป็นสาธุการนะ เอ็งจะได้เป็นโสดาบัน

นี่ใจ เขาก็เชื่อกันนะ แล้วคนเชื่อไม่ใช่คนธรรมดาณะ เป็นเศรษฐีประเทศไทยไปเชื่อ กันนะ แต่เขาโอนส่วนหนึ่ง เขาไม่โอนทั้งหมดใจ เพราะอะไร เพราะเขาไปตีความใจ สักกายทิฎฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส ถ้ามันยังยึดติดในทรัพย์ของตัวเองจะเป็นพระโสดาบันไม่ได้ ก็โอนทรัพย์สินให้เขาแล้วจะเป็นพระโสดาบัน มันก็เชื่อนะ

ถ้าอย่างนั้นเราก็บริจาคกัน ทางโลก สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ดึงามนะ เพื่อโลก บริจาคดวงตา บริจาค อวัยวะ บริจาคร่างกายให้เป็นอาจารย์ใหญ่ อย่างนี้เป็นพระโสดาบันหรือไม่ นี่เราบริจากร่างกาย เราเลยนะ ถ้าบอกว่า ถ้าพูดถึงทรัพย์สมบัติเป็นของเรา เราเสียสละเป็นอิสระไปแล้ว เสียสละไป จะเป็นพระโสดาบัน แล้วเราสละร่างกายเลย ไปลงทะเลเบียนเลย

เห็นไหม กิเลสมันหลอกเรา กิเลส เราไม่รู้เท่าทันกิเลสตัดหาความทะยานอยากในหัวใจ ของเรา เพราะมันหลอกเรา แล้วเราไม่รู้ เราก็ไปโดนคนอื่นหลอกอีก

เวลาเรารักษาหัวใจของเรา เวลามันหายขาดไปแล้วนะ กิเลสมันหลอกเราไม่ได้ กิเลสมัน หลอกเราไม่ได้ แล้วใครมันจะหลอกเราได้ กิเลสมันหลอกเราไม่ได้เพราะอะไร เพราะเราเห็นมัน

ใจ เรา รู้ เราเท่าทันมันหมด เรา รู้เท่าทัน อวิชชาคือความไม่รู้ในหัวใจของเรา ถ้าเราจะรู้ในหัวใจของเรา จิตสงบแล้ว จิตสงบแล้วมันเห็นกิเลสอย่างไร เวลาเห็นกิเลสอย่างไร กิเลส ตัวมันปลิ้นปล้อนอย่างไร

คุณิ คนภาวนา เริ่มต้นทำความสงบของใจ เวลามันพุทโธดีๆ มันก็มีความชุ่มชื่น เวลาพุทโธมันแตกมันแยก เวลาพุทโธมันแฉลบ เวลาพุทโธไม่ได้ มันมีความตึงเครียดทั้งนั้นนะ จิตยังไม่เคยสงบเลย เวลาจิตสงบแล้ว จิตสงบแล้วถ้ามันยกขึ้นวิปัสสนาไม่ได้มันก็เหลวไหล เวลาสงบแล้ว เต็มมันเจริญแล้วก็เสื่อม เวลาเสื่อมแล้วมันก็ทุกข์ก็ยากขึ้นมา กว่ามันจะทำให้มันมั่นคงได้ เห็นไหม

จิตตั้งมั่น จิตตั้งมั่นแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา เวลายกขึ้นสู่วิปัสสนาเห็นสติปัญญา ๔ ตามความเป็นจริง ถ้าเห็นสติปัญญา ๔ ตามความเป็นจริง เราพิจารณามันด้วยภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดจากการภาวนา มันรู้มันเห็นของมัน

เวลามันเกิดตทังคปทาน ประหารโดยชั่วคราว ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้ในตำราเยอะเยอะไปหมด ตทังคปทาน สมุจเฉทปทาน

เวลาคนเจ้าเล่ห์มันบอกว่า ทำไมต้องสมุจเฉทปทานด้วยละ ตทังคปทานก็ได้

เหมือนกับการซื้อสินค้าเลย มันจะต่อรอง ต่อรองราคาไป ร้อยหนึ่ง ต่อห้าสิบ ห้าบาท ต่อสองบาท มันจะต่อราคาไป นี่มันเป็นการต่อรองทางธุรกิจ แต่สังฆธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันไม่ใช่การต่อรอง มันเป็นสังฆะมันเป็นความจริง ความจริงต้องเสมอ ความจริงมันถึงเป็นความจริงขึ้นมา ถ้าใจเราไม่จริงขึ้นมา เราทำความจริงขึ้นมาได้อย่างไร

จิตคนเร่รอน จิตคนเหลวไหล จะไปเอาความจริงมาจากไหน ถ้าจิตคนเร่รอน ใครคบเพื่อนเขาอย่างไร นิสสัยเพื่อนเขาเป็นอย่างไร เขาก็เป็นคนอย่างนั้น ถ้าเพื่อนเขาเป็นนักปราชญ์ เขาก็เป็นนักปราชญ์ไปด้วย เพราะเขาคูยกันแต่เรื่องนักปราชญ์ เขาคูยกันเรื่องสมาธิเรื่องปัญญา ถ้าเขาเป็นคนซื่อฉลาด เขาคูยกันเรื่องซื่อฉลาด ถ้าเขาเป็นคนขี้โกง เขาก็คูยกันเรื่องขี้โกง นี่ก็เหมือนกัน เอ็งคบเพื่อนสิ่งใดก็ได้นิสัยอย่างนั้น ใอันี่คบนิสัยต่อรอง เวลาตทังคปทาน ชั่วคราวๆ

ชั่วคราวก็มันไม่จริง ธรรมชาติก็บอกไว้ชัดๆ การประหารกิเลสความชั่วคราว ความสงบระงับโดยการชั่วคราว ใไ้เรามันไม่สงบระงับ เราก็ทุกข์เกือบเป็นเกือบตาย เวลามันทุกข์ขึ้น

มาแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา ใช้ปัญญาไปแล้วมันของชั่วคราวชั่วคราว คำว่า “ชั่วคราวชั่วคราว” เดี่ยวมันก็เสื่อม มันจะอยู่คงที่ไม่ได้หรอก แล้วสิ่งที่เป็นจริง เป็นจริงไปไหน ถ้าเป็นจริงไปไหน มันต้องสมุจเฉตพหวน การที่สมุจเฉตพหวน สมุจเฉตพหวนอย่างไร

สมุจเฉตพหวน กิเลสมันตายไป ยถาภูตัง เกิดญาณทัสสนะ ยถาภูตังคือกิเลสมันตายแล้วนะ ยังเห็นการตายของมันนะ ยังชัดเจนขนาดนั้นนะ ถ้ามันชัดเจนขนาดนั้นเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป บุคคล ๔ คู่ โสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล สกิทาคามิมรรค สกิทาคามิผล อนาคามิมรรค อนาคามิผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล มรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑

เวลาอรหัตตมรรค อรหัตตผลยังไม่ใช้นิพพาน เวลานิพพานไปแล้ว นี่ไง เวลาไปโรงพยาบาลรักษาโรคหายแล้วมันก็สบายใจ นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราว่าดมาว่า เรามีธรรมโอสธ เรามาฝึกหัดปฏิบัติของเรา ถ้าถึงที่สุดแล้วกิเลสมันตาย ปุ๋ยตายตายหมดเลย ตายหมดทั้งโคตร โคตรภูมิ โคตรมันตาย อะไรจะมาหลอก

เพราะเราเป็นคนประพฤติปฏิบัติ ชาวไร่ชาวนาเขาทำไร่นา เขาก็มีเทคโนโลยีของเขา เขาชำนาญการของเขา เขาคาดเขาหมายว่าฝนฟ้ามันจะมาตอนไหน เขาจะไถจะหว่านตอนไหน ไถหว่านแล้วเขาจะดูแลรักษารวงข้าวของเขา ดูแลไร่นาของเขาให้สมประโยชน์ของเขา เขาทำแล้วฤดูกาลมันเลวร้าย ฤดูกาลมันแห้งแล้ง น้ำท่วมน้ำหลาก เขาได้เผชิญวิกฤติมาตลอด ถึงเวลาโรคระบาดระบาคมา เขาจะแก้ไขอย่างไร เขาได้ผ่านวิกฤติของเขา เขามีความชำนาญของเขา เขาทำของเขา

ชาวนาเขาเก่งของเขา แต่มันเป็นเรื่องธุรกิจ เรื่องของโลก มันเรื่องผลประโยชน์ตอบแทน ในเมื่อผลประโยชน์ตอบแทนมันตอบแทนไม่คุ้มค่า มันตอบแทนแล้ว ลงทุนลงแรงแล้วมันไม่สมกับแรงงานของเขา เขาก็เลิกทำกันไป เขาก็ทำแล้วเขาก็วางมือของเขา แต่ความจริง ความรู้ของเขาก็อยู่ในตัวเขา ชาวไร่ชาวนาเขาก็มีความชำนาญในการทำไร่นาของเขา

ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาถ้าเป็นสัจจะความจริง เขามีการกระทำของเขา ศีล สมาธิ ปัญญาขึ้นมา เขาก็หอมรมริบ เขาเตาะเตาะขึ้นมาจนกว่ามันตั้งมั่นได้ ความตั้งมั่นได้ แล้วความเหลวแหลก ความเสื่อมสภาพของไป ความตั้งมั่นได้แล้วฟื้นฟูมันกลับมา เวลากลับมาแล้วพยายามติดต่อ เห็นไหม เราได้ข้าวแล้วเราก็เก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ทำคราวหน้า ที่เหลือก็เอาไว้กินในครอบครัว ที่เหลือก็ขายเป็นสินค้า

นี่ก็เหมือนกัน ในการวิปัสสนา ในการใช้ปัญญาของเรา ถ้ามันดิ้นเลวลงอย่างไร มัน
กระทำของมัน เวลามันดิ้นขึ้น ปีนี่สิ่งใจอคตมสมบูรณ์ไปหมด ข้าวปลาอาหารอุดมสมบูรณ์
เศรษฐกิจดีมาก มีความสุขความเจริญ นี่ไง เวลามันเจริญ เห็นไหม เวลามันเสื่อม มันเลวร้ายไป
ทั้งหมด นี่มันรู้มันเห็นของมัน มันมีการกระทำของมัน แล้วมันฟื้นฟูของมัน ทำมาจนเป็นขึ้น
เป็นอันขึ้นมา

เพราะมันทำอย่างนี้มันสงสัยไหม กิเลสมันหลอกไม่ได้ เพราะอะไร เพราะต่อสู้กับมัน
รู้เท่าทันกิเลสของตน แล้วจับมันจึงพืด จับมันพิจารณาของมันด้วยภาวนามยปัญญา สมาธิจับไว้
ตัดด้วยปัญญา

ไม่มีสมาธิ ไปจับอะไรมันไว้เลย เหลวไหลเลย ไปดูเอาว่านั่นก็เป็นของฉัน นานี้ก็เป็น
ของฉัน ข้าวฉันก็ของฉัน...ของเอ็งหรือ ไปเอาของเขาสิดี เขียวเขาแจ่งตำราจับเอา

นี่ก็เหมือนกัน ไม่มีอะไรเป็นขึ้นเป็นอันแล้วก็เที่ยวดูไปเรื่อย มันจะเป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมา
ได้อย่างไรถ้าคนไม่เคยเห็นมัน คนไม่เคยเห็นกิเลส คนไม่เคยภาวนา มันจะไปจับต้องอย่างไร
ไม่ใช่สมบัติของตนสักชิ้นหนึ่ง

ถ้าเป็นสมบัติของตนนะ ศีลก็เป็นศีลของตน สมาธิก็เป็นสมาธิของตน เวลาเป็นปัญญา
ขึ้นมา ปัญญาของเรา เวลาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมะขององค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดาของเรา ธรรมและวินัยเป็นแนวทาง เป็นที่เราต้องเคารพ
นับถือ เราต้องประพฤติปฏิบัติให้มันเป็นความจริงขึ้นมา

พอมันเป็นความจริงขึ้นมา ศีล สมาธิ ปัญญา ศีลก็เป็นศีลจริงๆ สมาธิก็เป็นสมาธิจริงๆ
เวลาเกิดปัญญาก็ปัญญาของเรา ไม่ใช่ปัญญาจามา ไม่ใช่ปัญญาเป็นจินตมยปัญญา

ปัญญาเกิดจากการภาวนา แล้วจะเกิดความมหัศจรรย์ อู้อู! เอ็งก็เก่งได้ขนาดนี้เชียวหรือ
ถ้าเอ็งก็เก่งได้ขนาดนี้ เดียวก็เสื่อม เพราะว่าเอ็งปู้บ มันส่งออกไปแล้ว ไม่มีตัวไม่มีตน เราต้อง
ชัดเจนของเรา เราต้องมีสติปัญญาของเรา เพราะมันลุ่มลुकกลุกกลานมาไง เวลาโรคระบาดมาที่
ไร มันจะนาเขานาเราติดกัน เดียวมันระบาดมาแน่นอน ถ้ามันนาเขานาเรามันติดกัน โรคระบาด
มันมา เราจะป้องกันอย่างไร เวลามันเจริญ มันเจริญอย่างไร มันจะเสื่อม เสื่อมอย่างไร

คือธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระสงฆ์ก็คือเรานี้แหละ พระสงฆ์ก็คือพระสงฆ์ปฏิบัติทั่วไป

เวลาพระสงฆ์ค้นคว้าหาใจของคนเจอ นี่สัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิเป็นสากลนะ สัมมาสมาธิก็เหมือนดิน น้ำ ลม ไฟ เป็นสากล เราก็ดูได้ใช่ไหม แต่ดิน น้ำ ลม ไฟของเราละ เราได้เห็นหรือไม่

เวลามันเข้าไปถึงเป็นสัมมาสมาธิ พอเป็นสัมมาสมาธิขึ้นมา มันเข้าสู่ใจของคน นี่เข้าสู่ใจของคน เวลาประพฤติปฏิบัติ พุทธ ธรรม สงฆ์รวมอยู่ขึ้นมาในใจของคน เวลาท่านสำเร็จของท่านนะ น้ำตาไหลพรากๆ น้ำตาชำระล้างภพล้างชาติ ไม่ใช่ น้ำตาแบบเรา

น้ำตาแบบเรา น้ำตาแบบซาบซึ่ง น้ำตาแบบเรา น้ำตาแบบทุกข์ยาก น้ำตาแบบเรา น้ำตาสร้างภพสร้างชาติ น้ำตาความแค้น อยากมีความแค้น ต้องสนองความแค้น ตอบแทนความแค้น มันไม่ใช่ น้ำตาอย่างนั้นนะ

แล้วเวลาท่านบอกกราบแล้วกราบเล่า กราบถึงบุญคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาพุทธ ธรรม สงฆ์รวมอยู่ในใจของคน แล้วรวมอยู่ในใจของคนอย่างไร มันเป็นอย่างไร มันถึงรวมเป็นหนึ่งเดียว แล้วมันหนึ่งเดียวมันหนึ่งเดียวตรงไหน มันไม่มีขอบมีเขตใช่ไหม

แต่ถ้าเราไม่รู้ไม่เห็นของเรา เราก็อ้างอิงธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้ววิเคราะห์วิจารณ์ มันเป็นธรรมดา ทางวิชาการ ถ้าสิ่งใดที่เป็นแรงบันดาลใจ พอมีแรงบันดาลใจ โอ้โฮ! มันขยายความได้ร้อยแปดเลย แต่เอ็งชอบคนเดียวนะ เอ็งชอบซึ่งคนเดียว คนอื่นจะชอบซึ่งหรือไม่ก็ไม่ใช่ เพราะกิเลสมันคนละชนิดไง ความชอบไม่เหมือนกันไง ความชอบของเอ็ง ขณะเอ็งชอบซึ่งเอ็งก็ว่าดีมาก เดียวพอเอ็งคิดได้ใหม่ เอ๊ะ! อันนี้ดีกว่า อันนี้ดีกว่า นั่นเพราะกิเลสมันหลอก ถ้ากิเลสมันหลอกเรานะ เราก็โดนหลอกต่อไป เห็นไหม

แต่ถ้าเรามีสติมีปัญญาขึ้นมา จบสิ้นกระบวนการแล้วกิเลสหลอกเราไม่ได้ กิเลสหลอกไม่ได้เพราะอะไร เพราะเรารู้เท่าทันหมดนะ แล้วจะไม่ให้คนอื่นหลอก ไม่ให้อาจารย์องค์ไหนหลอก อาจารย์องค์ไหนจะเป็นอาจารย์ก็สาธุ ขอให้เขามีความรู้จริงความเห็นจริง ให้มีสติจะจริงในใจของเขา ถ้าในใจของเขาขึ้นมา เวลาแสดงธรรม เรารู้ได้หมด

นี่ไง เวลาหลวงตาท่านพูดอยู่นะ เวลาใครอวดคิบบอวดคินะ ท่านบอกว่า ผู้รู้มีอยู่นะ ผู้รู้คือ ผู้รู้แจ้งในใจมีอยู่ ผู้รู้แจ้งในใจเขาจะสงบระงับมาก ผู้รู้แจ้งในใจเขาเห็นคุณค่าในใจของเขามีคุณค่าที่สุด สิ่งที่มีคุณค่ามากที่สุด สิ่งใดในโลกนี้ ๓ โลกธาตุ สิ่งใดไม่มีค่าเท่าเลย ถ้าไม่ค่าเท่าเลย ของที่มีค่ากว่า เขาไม่เอามาแลกกับเราหรอก ไอ้ของเราของไร้ค่า แต่เราคิดว่ามีค่า แล้วเราก็มองสิ่งนี้ เอาสิ่งนี้เพื่อไปอวดอ้างเขา ไอ้คนที่เขามีค่าในหัวใจเขามองข้ามหมด

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอานนทโวกัฏฐก อสรพิษๆ ใจ เงินเป็นอสรพิษ สิ่งที่เป็นอสรพิษนะ มันมีความจำเป็นต้องไข่จ่ายในชีวิตประจำวันด้วยบัณฑิต ถ้าคนที่มีสติปัญญาเขามีของเขา มันจะเป็นประโยชน์กับโลก

แต่คนที่ไม่มีสติปัญญา นั่นอสรพิษมันกัด คูสิ ลูกหลานของเรา เราไม่ให้เงินทองเขาใช้จ่ายจนฟุ่มเฟือยจนนิสัยเสีย นั่นไง แค่นี้ก็เป็นอสรพิษแล้ว ทำให้เขานิสัยเสีย ทำให้เขามักง่าย ทำให้เขาต่างๆ แต่ถ้าให้เขาเก็บหอมรอมริบ ให้เขาแสวงหาเอง ให้เขารู้จักคุณค่าของเงินเองขึ้นมา นี่ถ้าความจำเป็น ความจำเป็นของโลก

แต่ถ้ากิเลสตัดหาความทะยานอยากในหัวใจของมันเต็มหัวใจแล้ว อสรพิษทั้งนั้นนะ มันทำลายใครก็ได้ เวลาทางโลกบอกกันเลยนะ อย่ายกมือไหว้คนจีโกงนะ เวลาคนรวยมา เห็นยกมือไหว้แป๊ๆ เลย

อย่ายกมือไหว้มัน อย่ายกมือไหว้มัน เดินมา โอ้โฮ! ยังไม่ทันมา เราวิ่งไปไหว้มันก่อนเลย กลัวไหว้ทีหลังไง แต่ถ้าคำสอนเขาบอกว่าอย่าไปไหว้มันนะ อย่าไปไหว้มันนะ นี้อสรพิษ มันกัดมันกัดไปหมด

ถ้าเรามีสติปัญญาแล้ว ในใจของเรา ถ้ามันหลอกเราไม่ได้ มันจะหลอกเราไม่ได้ต่อเมื่อเรามีสติปัญญารู้เท่าทัน แล้วต้องประหารมันนะ มีสติปัญญารู้เท่าทัน สติปัญญาอ่อนลง เคี้ยวมัน กลับมากะระที่บเรออีก กิเลสถ้ามันพึ้นมานะ มันกะระที่บเรอ นะ เจ็บซ้ำ ๒ ชั้น ๓ ชั้น

แต่ก่อนเราทำไมเอามิ่งอยู่ได้ แต่พอเราประมาท เราไม่รักษา เคี้ยวมันกลับมากะระที่บเรอ ทั้งๆ ที่รู้ แต่สู้มันไม่ได้ แล้วน้ำตาไหล น้ำตาตกใน นี่เพราะอะไรละ เพราะความประมาทของเรา ใจ

แต่ถ้าเป็นจริงๆ เราพยายามทำของเรา เราพยายามทำของเรา วิ่งกีฬาแข่งขันให้มันจบ ให้มันจบเกมแล้วถึงหยุด ถ้าไม่จบเกม เราสู้ของเราไปๆ แต่ไม่อย่างนั้น ขอฟักก่อนๆ เดี่ยวได้ใหม่ พรุ่งนี้ได้ใหม่ๆ ซาติน้ำได้ใหม่ แก่แล้วค่อยทำ มันผลัดไปเรื่อยแหละ กิเลสแค่นี้เอง ตายแล้ว กิเลสแค่นี้มันหลอก ตายแล้ว

แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ของเราละ ท่านกระตุ้นมาก เวลาหลวงตาท่านจะเผด็จพระตลอดงานของตบยังไม่เสร็จ ต้องรีบชวนขวย งานของตบยังไม่เสร็จ ในหัวใจของตบยังมีกิเลสอยู่ หน้าที่ของเราต้องภาวนา งานของตบยังไม่เสร็จ อย่าแ่่อออกไปยุ่งเรื่องงานของคนอื่น งานของตบยังไม่เสร็จ ท่านเน้นย้ำนะ แล้วท่านจีประจำ งานของตบยังไม่เสร็จ ต้องทำงานของตบให้เสร็จแล้ว แล้วจะเป็นประโยชน์กับโลก เห็นไหม ประโยชน์ตนและประโยชน์ผู้อื่น

ประโยชน์ตนไม่มี ประโยชน์ตนเหลวไหล แล้วประโยชน์โลกมันจะเกิดขึ้นมาได้อย่างไร ประโยชน์ตนมันไม่มี แต่ถ้าประโยชน์ตนมีนะ ประโยชน์โลกมันยังมี

สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพกายเจ็บป่วยไปหาหมอ สุขภาพจิตของเรา จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เราพยายามศึกษาค้นคว้า เห็นคุณค่าหัวใจของคน สิ่งที่ยืนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เราตายไปแล้วนะ สมบัติอยู่ที่นี้ จิตดวงนี้มันยังหมุนไปตามเวรตามกรรม แล้วทำไมเราไม่ดูแลมันล่ะ ทำไมไม่ดูแลตรงนี้ล่ะ ตรงนี้ต่างหากที่มีค่า

สมบัติ อำนาจวาสนากองไว้นี้ จิตเท่านั้น ความรู้สึกเท่านั้นมันจะไปตามเวรกรรมของสัตว์โลก กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน

ฉะนั้น เวลาคนพูดเขาพูดไป มันไม่กลัวเวรกลัวกรรม ไม่กลัวภพกลัวชาติ เพราะมันอยู่ในชาติปัจจุบันนี้ไง นี่ไง กิเลสมันหลอกมัน กิเลสปิดตามัน เราอย่าไปเชื่อ เราพยายามศึกษาแล้วพิจารณา กาลามสูตร ค้นคว้าด้วยสติปัญญาของเรา จริงหรือเท็จ เอวัง